

De Overheid (2)

1. Waarom zullen lagere inkomens, in verhouding tot hogere inkomens, meer profiteren van een heffingskorting dan van een belastingvrije som?

Een belastingvrije som is een bedrag waarover geen belasting betaald hoeft te worden (dit systeem hadden we nog niet zolang gelden in Nederland maar is nu vervangen door een stelsel van heffingskortingen). Door de belastingvrije som wordt het inkomen waarover je belasting moet betalen (je belastbaar inkomen) kleiner. Het belastingvoordeel dat dit oplevert is gelijk aan het marginaal tarief dat je betaalt keer de belastingvrije som. Lagere inkomens hebben een lager marginaal tarief dan hogere inkomens. Hun belastingvoordeel is dus kleiner. De heffingskorting is echter niet afhankelijk van de hoogte van je inkomen. De lagere inkomens hebben dan dus hetzelfde belastingvoordeel als de hogere inkomens. Immers de heffingskorting is een bedrag dat je in mindering mag brengen op de te betalen belasting. Je belastingvoordeel is dan dus gelijk aan de korting die je krijgt.

2. Hoe wordt de gemiddelde belastingdruk gemeten?

De gemiddelde belastingdruk is gelijk aan de te betalen belasting als percentage van het inkomen. Hierbij is nog enige discussie mogelijk of er gekeken moet worden naar het verdiende inkomen of naar het belastbaar inkomen. Het belastbaar inkomen is gelijk aan het verdiende inkomen minus de aftrekposten.

Uit de context moet blijken welk inkomen je moet nemen.

3. Leg uit hoe bij een vrijgesteld vermogensaandeel van €37.500 de gemiddelde belastingdruk bij een fictief inkomen van €1.500 gelijk is aan 0%.

De belasting die betaald moet worden over vermogen wordt als volgt bepaald: er wordt verondersteld dat er op vermogen 4% per jaar verdiend kan worden. Dit noemt men het fictief inkomen. Over dit fictief inkomen moet 30% belasting betaald worden. De eerste €37.500 aan vermogen is vrij van belasting.

Als iemand een fictief inkomen heeft van €1.500 betekent dat dat hij een vermogen heeft van €37.500. Immers 4% van het vermogen is €1.500. Het vermogen zelf is dus gelijk aan 1500 gedeeld door 4 keer 100.

Aangezien de eerste €37.500 vrijgesteld is van belasting hoeft er dus geen belasting betaald te worden.

4. Stel dat de verkoopprijs van een product €30 is inclusief 6% BTW. Stel dat de BTW wordt verhoogd tot 16%. Bereken de nieuwe verkoopprijs.

De verkoopprijs zonder BTW is gelijk aan 100%. De verkoopprijs inclusief BTW is dus 106%. Om de nieuwe verkoopprijs inclusief BTW te vinden moeten we dus €30 delen door 106 en vermenigvuldigen met 116.

De nieuwe verkoopprijs is dus: € 32,83

5. Waarom ontstaan er door vergrijzing problemen met de AOW?

Vergrijzing betekent dat de verhouding tussen de werkenden en de niet werkende 65+-ers kleiner wordt. Aangezien de AOW betaald wordt volgens het omslagstelsel (de huidige werkenden betalen premie voor de huidige AOW-ers) zullen de premies hierdoor flink oplopen.

6. Waarom is de marginale belastingdruk niet gelijk aan de gemiddelde belastingdruk bij het schijvenstelsel?

Bij het schijvenstelsel zoals wij dat kennen loopt het tarief dat je moet betalen op naarmate je in een hogere schijf komt. Aangezien de gemiddelde druk het gemiddelde geeft over alle schijven die je doorloopt zal dit dus lager zijn dan het hoogste tarief (het marginaal tarief) dat je betaalt.

7. Hoe kan in een belastingstelsel het tarief invloed uitoefenen op de personele inkomensverdeling?

Onder de personele inkomensverdeling verstaan we de verdeling van de inkomens over personen van een land. Deze verdeling kan beïnvloed worden door een progressief belastingstelsel. Immers de hogere inkomens betalen dan gemiddeld een hoger percentage zodat de secundaire inkomens gelijkverdeelde zijn dan de primaire inkomens.

8. Hoe kan in een belastingstelsel de heffingskorting invloed uitoefenen op de personele inkomensverdeling?

De heffingskorting is niet afhankelijk van de hoogte van het inkomen. Iemand met een laag inkomen krijgt ceteris paribus dus een relatief hogere korting. Hierdoor wordt de secundaire inkomensverdeling relatief gelijkverdeelde.

9. In hoeverre heeft de vermogensheffing (box 3) invloed op de personele inkomensverdeling?

Als we er vanuit gaan dat mensen met een hoog inkomen ook over meer vermogen beschikken kunnen we stellen dat de vermogensheffing zorgt voor een gelijkere verdeling van de secundaire inkomens. Immers hoewel de heffing zelf proportioneel is zullen mensen met een hoog inkomen relatief meer betalen dan mensen met een laag inkomen omdat mensen met een laag inkomen minder vermogen hebben.

10. In hoeverre kan een stelsel met heffingskortingen een prikkel bieden voor mensen om werk te gaan zoeken.?

Een van de heffingskortingen die je kan krijgen is de arbeidskorting. Dit betekent dat een inkomen dat uit arbeid is verkregen minder belast wordt dan een uitkering van dezelfde hoogte. Dit is een stimulans om werk te gaan zoeken.

11. Hoe kan een progressief tarief een sterkere prikkel bieden aan schoolverlaters om te gaan zoeken naar werk dan een vlaktaks?

Een vlaktaks kent één uniform tarief. Dit tarief is over het algemeen hoger dan het tarief van de laagste schijf van een progressief tarief. Aangezien schoolverlaters meestal beginnen met een laag salaris zullen ze onder het progressieve tarief minder belasting betalen dan bij de vlaktaks.

12. In hoeverre heeft een arbeidskorting invloed op werken in de informele sector?

Door de arbeidskorting wordt wit werken aantrekkelijker omdat op inkomen verkregen uit arbeid minder belasting betaald hoeft te worden.

13. In hoeverre heeft ons stelsel van de BTW invloed op de tertiaire inkomensverdeling?

De tertiaire inkomensverdeling houdt ook rekening met de goederen die mensen kopen aangezien deze gesubsidieerd kunnen zijn door de overheid en omdat er belasting over geheven wordt. Iemand die veel goederen koopt waar subsidie van de overheid op zit verkrijgt op deze manier extra inkomen.

De BTW werkt nivellerend op de tertiaire inkomens daar mensen met een laag inkomen vooral eerste levensbehoeften aanschaffen en eerste levensbehoeften worden lager belast (6%) dan luxe goederen (19%).

14. In hoeverre kan een stelsel waarbij belasting betaald moet worden over vermogen innovatie afremmen?

Het ligt er hier aan of er ook belasting betaald moet worden over de vermeerdering van het vermogen. In Nederland hoeft dat niet. Je betaalt belasting over het gemiddeld vermogen dat je hebt in een jaar. Als het vermogen groeit wordt die groei niet als inkomen beschouwd. Wel neemt dan natuurlijk je gemiddeld vermogen toe.

15. Waarom heeft een accijnsverhoging op diesel weinig effect heeft op de uitstoot van broeikasgas bij een geringe elasticiteit?

De accijnsverhoging op diesel zal bij een geringe elasticiteit weinig invloed hebben op het verbruik van diesel.

16. Wat wordt verstaan onder de categoriale inkomensverdeling?

Dit is de verdeling van het totaal verdiende inkomen in een land over de categorieën loon, pacht, interest en winst.

17. In hoeverre kan een hoge arbeidsinkomensquote leiden tot een vlucht van ondernemingen naar het buitenland?

Een hoge arbeidsinkomensquote betekent dat de factor arbeid een aanzienlijk deel van het nationaal inkomen krijgt. Dit betekent dat de overige categorieën, zoals bijvoorbeeld winst, minder krijgen. Dit kan een reden zijn dat ondernemers hun bedrijf liever ergens anders vestigen.

18. Leg uit hoe garantieprijzen voor landbouwproducten leiden tot overschotten.

Als de overheid de verkoopprijs voor landbouwproducten hoger vaststelt dan de evenwichtsprijs (= het instellen van een minimumprijs) zal er meer worden aangeboden dan er gevraagd wordt. De overheid zal dit aanbodoverschot moeten opkopen.

19. Waarom verleent de overheid exportsubsidies aan boeren?

De wereldmarktprijs ligt lager dan de garantieprijs. De boeren zullen hun overschotten alleen op de wereldmarkt willen verkopen als zij een bedrag van de overheid krijgen dat gelijk is aan het verschil tussen de garantieprijs en de wereldmarktprijs.

20. Waarom moet de overheid invoerrechten heffen op landbouwproducten?

Als de overheid een garantieprijs heeft ingesteld die hoger ligt dan de wereldmarktprijs koopt niemand meer landbouwproducten in eigen land. Om dit te voorkomen moet zij ingevoerde landbouwproducten belasten met een heffing gelijk aan het verschil tussen de garantieprijs en de wereldmarktprijs.